

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України про вищу освіту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
2. Інноваційна модель організації навчального про-

цесу в інститутах післядипломної освіти : [науково-методичний посібник] / [Л. Ващенко, А. Чміль, Т. Пустова та ін.] ; за наук. ред. Л. Ващенко. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 140 с.

3. Маркова А. Психология труда учителя : [книга для учителя] / А. Маркова. – М. : Просвещение, 1993. – 192 с.

УДК 378.015.3:005.32

**ДІАГНОСТИКА МОТИВІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ
ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РІВНЕМ СФОРМОВАНОСТІ УМІНЬ САМООРГАНІЗАЦІЇ**

Мунтян Т.В., аспірант
кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту
Херсонський державний університет

У статті розглядаються питання мотивації та самоорганізації навчальної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Охарактеризовано внутрішні та зовнішні мотиви навчальної діяльності студентів. Описано основні компоненти самоорганізації та необхідність формування умінь самоорганізації на всіх етапах навчання. Представлено результати тестування студентів першого і третього курсів, яке діагностувало рівень сформованості самоорганізації студентів (за методикою діагностики особливостей самоорганізації А.Д. Ішкова) та виявило основні мотиви навчання (за модифікованою методикою на основі мотиваційної теорії Херцберга). Доведено прямий зв'язок рівня сформованості умінь самоорганізації з мотивами навчальної діяльності.

Ключові слова: мотивація, внутрішні та зовнішні мотиви навчальної діяльності, уміння самоорганізації.

В статье рассматриваются проблемы мотивации и самоорганизации учебной деятельности студентов высших учебных заведений. Охарактеризованы внутренние и внешние мотивы учебной деятельности студентов. Описаны основные компоненты самоорганизации и необходимость формирования умений самоорганизации на всех этапах обучения. Представлены результаты тестирования студентов первого и третьего курсов, которое диагностировало уровень сформированности умений самоорганизации студентов (по методике диагностики особенностей самоорганизации А.Д. Ишкова) и выявило основные мотивы обучения (по модифицированной методике на основе мотивационной теории Херцберга). Доказана прямая связь уровня сформированности умений самоорганизации с мотивами учебной деятельности.

Ключевые слова: мотивация, внутренние и внешние мотивы учебной деятельности, умения самоорганизации.

Muntyan T.V. DIAGNOSIS OF MOTIVES OF STUDENTS' STUDYING ACTIVITY AND THEIR CONNECTION WITH THE LEVEL OF SELF-ORGANISATIONAL SKILLS FORMATION

The article deals with problems of motivation and self-learning activities of students of higher educational institutions. Characterized by internal and external motives of educational activity of students. The basic components of the self-organization and self-organization of the need to build skills in all phases of training. The results of testing of students of the first and third year students, who diagnosed the level of formation of self-organizing abilities of students (by the method of self-diagnosing features A.D. Ishkov) and to identify the main motives of study (according to a modified procedure based on Herzberg's theory of motivation). Prove a direct connection between the levels of formation of skills of self-organization with the motives of educational activity.

Key words: motivation, internal and external motives of studying, self-organizational skills.

Сучасне суспільство орієнтує освітню систему на підготовку фахівців з високим рівнем загального розвитку професіоналізму, ініціативи, підприємливості та творчих здібностей. Мета сучасної освіти – не накопичення «будівельного матеріалу» у вигляді знання фактів, понять, закономірностей, умінь, а формування здатності самостійно

застосовувати їх на практиці й орієнтуватися у сфері своїх наукових інтересів та за їх межами.

Орієнтація на розвиток здатності самостійно вирішувати проблеми є однією з провідних у сучасній вищій школі, оскільки дає можливість подолати тенденцію до збільшення обсягу навчального матеріалу.

Це в свою чергу вимагає від студентів приділення більшого часу самостійному опрацюванню навчального матеріалу. Така форма роботи буде успішною лише тоді, коли у студента достатньо сформовані уміння самоорганізації.

Вступаючи до вищих навчальних закладів, більшість студентів не можуть організувати власну навчальну діяльність належним чином. Це призводить до виникнення труднощів у процесі навчання, що свідчить про те, що існуюча практика організації навчальної діяльності у ВНЗ недооцінює зв'язок самоорганізації з ефективністю навчальної діяльності студентів. Студенти потребують постійної допомоги і контролю з боку інших, що є ознакою низького рівня сформованості умінь самоорганізації. Навіть випускники часто не можуть самостійно організувати власну діяльність і потребують допомоги та контролю з боку викладацького колективу.

Оновлення діяльності вищих навчальних закладів спрямовується на створення умов, що сприяють формуванню соціально активної та професійно мобільної особистості фахівця. Вирішення цієї проблеми охоплює всі складові елементи освітнього процесу у ВНЗ і багато в чому визначається успішністю управління на всіх етапах підготовки майбутнього професіонала. Запорукою успіху у будь-якій діяльності є висока мотивація виконавця. Негативне або байдуже ставлення до навчання досить часто стає причиною низької успішності студента. Якщо студент сам усвідомлює значущість освіти, що він здобуває, він свідомо ставить перед собою навчальні цілі і досягає їх виконання, бачить можливості подальшого професійного вдосконалення та розвитку. Тому важливість вирішення проблеми розвитку мотивації навчальної діяльності майбутніх фахівців визначається тим, що формування мотивації навчальної діяльності має бути однією з установок викладацької діяльності.

Питаннями мотивації діяльності, активності розвитку особистості, природи мотивів, залежностей, що визначають їх трансформацію і розвиток, займалася низка вчених-дослідників (В.Г. Асеев, Л.І. Божович, Є.П. Ільїн, А.Г. Ковальов, А.Н. Леонт'єв, В.С. Мерлін, К. Обуховський, З.І. Равкін, Ш.Т. Чхартішвілі, Х. Хекхаузен, Р.Х. Шакуров, Ю.В. Шаров, П.М. Якобсон та ін.), що свідчить про її актуальність.

Мотивація навчально-професійної діяльності студента може бути представлена як співвіднесення цілей, які студент прагне досягти, і внутрішньої активності його особистості. [2, с. 65]. Висока вмотиво-

ваність студента виражається у прийнятті ним цілей і завдань навчання як суттєвих і необхідних. При вивченні мотивації навчально-професійної діяльності дослідники розглядають питання про її структуру. Поняття «структура мотивації» застосовується, коли мова йде про домінування ієрархії будь-яких мотивів, виділенні їх основних груп і підгруп [3, с. 41]. Л.І. Божович наголошує на тому, що ієрархічна мотиваційна структура визначає спрямованість особистості студента, яка може набувати різний характер залежно від того, які саме мотиви стають в той чи інший момент для нього домінуючими [3, с. 42].

У процесі навчання студентів у вищому навчальному закладі відбуваються певні зміни домінуючих мотивів навчальної діяльності, що може бути пов'язано з тим, що завдяки залученню студентів до навчальної діяльності відбувається активізація тих психологічних чинників, які забезпечують успішне оволодіння студентами професійними знаннями. У силу цього ми спостерігаємо, що перехід студентів з курсу на курс призводить до збільшення якості їх навченості і виділення тих домінуючих мотивів, які цьому сприяють, що свідчить про небайдуже ставлення студентів до досягнутих результатів.

Виходячи з цього, можемо зробити висновок про те, що мотивація навчальної діяльності, її формування і розвиток у студентів є гарантом формування пізнавальної активності, і сприяє розвитку творчого мислення, необхідного для успішної професійної діяльності особистості в подальшому житті.

Окрім високої мотивації, на навчальну діяльність студента значною мірою впливає рівень сформованості умінь самоорганізації. Під уміннями самоорганізації ми розуміємо вміння, що відображають набуті способи виконання дій студентів на основі спеціально сформованих знань, які дозволяють їм з урахуванням своїх індивідуальних особливостей раціонально використовувати свої сили, самостійно і цілеспрямовано організувати свою життєдіяльність якомога ефективніше. Високий загальний рівень умінь самоорганізації свідчить про автономність студента в організації своєї навчальної діяльності, його здатність самостійно і усвідомлено ставити цілі, аналізувати ситуацію, моделювати роботу з досягнення поставленої мети, виділяти критерії її оцінки й контролювати хід виконання як проміжних, так і кінцевих результатів діяльності, адекватно і оперативно реагувати на будь-які зміни [1, с. 38].

Формування умінь самоорганізації дозволяє студентам не тільки усвідомлювати

свою поведінку і досягати навчальні цілі належним чином, але й керувати ними з метою підвищення ефективності навчальної, а згодом і професійної діяльності.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що науковці недостатньо уваги приділяють дослідженню умінь самоорганізації майбутніх фахівців як важливого компонента процесу розвитку мотивації до навчання. Метою нашого дослідження є аналіз взаємозв'язку рівня сформованості умінь самоорганізації і мотивів навчання у ВНЗ на різних етапах навчання. Нами було висунуте припущення, що мотиви навчання студентів з високим рівнем самоорганізації відрізняються від мотивів студентів з низьким, а саме – у студентів з високим показником самоорганізації переважають внутрішні мотиви на придбання знань і оволодіння професією, а студенти, які мають низький рівень самоорганізації, більш орієнтовані на оцінку та отримання диплома (зовнішні мотиви). Вважаємо, що між рівнем самоорганізації і певними мотивами навчання існує прямий взаємозв'язок.

У нашому дослідженні мотивацію ми розглядаємо як систему факторів, що викликають активність і визначають спрямованість поведінки і діяльності студента. На процесі мотивації студентів впливають дві категорії мотивів: внутрішні й зовнішні. Мотив, як визначає А.Н. Леонтьєв, – це намір, продукт мотивації, що формує підстави активності людини і спонукає до досягнення обраної мети [6, с. 76]. Є.П. Ільїн вважає, що наявні у людини мотиви дозволяють реалізувати механізм мотивації: виникла ситуація, що дозволяє реалізувати наявний мотив, – з'являється і мотивація, тобто процес регуляції діяльності за допомогою мотиву [4, с. 21]. Як одне з провідних особистісних утворень мотиви є важливими регуляторами діяльності, саме вони визначають напрямок активності студента, стійкість його поведінки і моральних утворень. Таким чином, під мотивом ми розуміємо «складне психологічне утворення, яке спонукає людину до свідомих дій та вчинків і служить для них підставою» [4, 74].

Найбільш продуктивними є внутрішні мотиви, оскільки вони засновані на інтересі, на важливих і суттєвих для студентів цілях. До внутрішніх мотивів відносяться такі, що спонукають людину до навчання як своєї мети, як важливого інструмента досягнення своїх цілей. При цьому інтерес може виявлятися як до самих знань, так і до процесу їх отримання. Внутрішніми мотивами можуть виступати також допитливість, прагнення студента підвищити свій культурний і професійний рівень, його по-

треба в новій інформації. Навчальні ситуації, пов'язані з мотивами такого роду, не містять внутрішнього конфлікту. Внутрішня мотивація характерна для сильних студентів, які прагнуть оволодіти професією на належному рівні, набути практичні вміння і навички.

До зовнішніх мотивів відносяться такі: покарання або нагорода, загроза і вимога, тиск групи, очікування майбутніх переваг, оцінка викладача, прагнення уникнути неприємностей тощо. Всі вони дійсно є зовнішніми відносно до безпосередньої мети навчання. Сама ж мета при подібних ситуаціях і мотивах може бути нецікавою, а навчання часто носити примусовий характер і виступати як перешкода, яку треба подолати на шляху до основної мети. Для такої ситуації, яка є конфліктною, характерна наявність протидіючих сил, тому вона пов'язана зі значним психічним напруженням, що вимагає від студента певних внутрішніх зусиль та іноді супроводжується його боротьбою із самим собою. При значній гостроті конфлікту можуть виникати такі тенденції, як відмова, уникання труднощів тощо. Тоді студент полишає навчання або починає порушувати правила навчальної дисципліни, впадає в апатію, депресію. Зовнішні мотиви зазвичай мають малу перспективу. Вони можуть бути як позитивними (мотиви успіху, досягнення мети), так і негативними (мотиви уникнення загрози, захисту). Позитивні зовнішні мотиви, безумовно, більш ефективні, ніж зовнішні негативні, навіть якщо за своєю силою вони рівні. Зовнішні мотиви притаманні слабким студентам, для яких важливо уникнути морально-психологічного засудження чи покарання за низьку успішність навчання [6, с. 212].

Актуальність проблеми самоорганізації пов'язана з тим, що самоорганізація є найважливішою частиною системи організації навчального процесу, яка також є одним з істотних компонентів системи забезпечення якості вищої освіти.

Самоорганізація – процес упорядкування елементів одного рівня в системі за рахунок внутрішніх факторів, без зовнішнього спеціального впливу (зміна зовнішніх умов може також бути стимулюючим впливом). Результат – поява одиниці наступного якісного рівня [1, с. 44].

Дослідженню самоорганізації були присвячені роботи ще у двадцяті роки ХХ століття (А.Ф. Журавський, Б.А. Келлер, К. Крауфорд, П. Отле, І.В. Ребельській та ін.). У середині ХХ століття активно досліджувалося питання самоорганізації пізнавальної діяльності (А.А. Горцевський, М.І. Любіцина, П.А. Зайченко, Н.Г. Кушка, М.Г. Чиликин

та ін.). У 1972 році поняття «самоорганізація» було включено в підручник з педагогіки вищої школи «Основи вузівської педагогіки» (Н.В. Кузьміна та ін.), де воно розглядається як система певних умінь і навичок, покликаних оптимізувати навчальну діяльність. Дослідження В.Н. Донцова (1977 рік) стало однією з перших теоретичних робіт із самоорганізації навчальної діяльності.

У роботі «Основи самоорганізації навчальної діяльності та самостійної роботи студентів» В.М. Граф, І.І. Ільєсов та В.Я. Ляудіс (1981 рік) розглядають елементи самоорганізації у зв'язку з виділеним ними змістом навчальної діяльності. Важливим фактором успішності будь-якого навчання, а особливо в умовах самостійної роботи, є наявність умінь самоорганізації навчальної діяльності.

Як «найважливіший компонент у структурі особистості студента» розглядають самоорганізацію навчальної діяльності Л.Н. Засорина і В.Д. Петунії (1988 рік). Вплив особливостей психічної самоорганізації людини на успішність у навчальній діяльності досліджували також І.А. Трофимова, Г.О. Домбровецка та ін.

А.В. Биков і Т.І. Шульга (1999 рік) відзначають, що низька успішність і негативні прояви в поведінці школярів значною мірою пов'язані з недостатнім розвитком особистісної регуляції (самоорганізації). У цьому

ж бачать причини невідповідності дітей до навчання в школі Л.І. Божович, А.Н. Давидова, В.А. Іванніков, Є.О. Смирнова та ін.

Дослідники по-різному класифікують компоненти самоорганізації.

Виділяють такі три компоненти: цільовий, рефлексивний, особистісний.

Цільовий компонент передбачає потребу у цілепокладанні, у досягненні цілей завдяки вольовим зусиллям. Він забезпечує свідоме цілепокладання, позитивну мотивацію до формування умінь самоорганізації, засвоєння знань щодо процесу самоорганізації. Студент самостійно висуває мету, самостійно й свідомо організовує свою навчальну діяльність.

Рефлексивний компонент реалізує потребу в прогнозуванні, плануванні й аналізуванні власної діяльності. Цей компонент зорієнтований на практичне формування умінь самоорганізації (прогнозування результату, складання плану, організація робочого часу, відбір інструментів діяльності, виявлення помилок, їх аналіз, корекція) [7, с. 287].

Під час реалізації особистісного компоненту вдосконалюються ті якості особистості, які стимулюють формування умінь попередніх двох компонентів. Сюди відносяться вміння діяти самостійно, критично, ініціативно.

А.Д. Ішков виділяє такі компоненти: функціональні (цілепокладання, аналіз си-

Таблиця 1

Мотиви навчальної діяльності у студентів з низьким та високим рівнем самоорганізації

Мотиви навчальної діяльності	1 курс (%)		3 курс (%)	
	Високий рівень самоорганізації	Низький рівень самоорганізації	Високий рівень самоорганізації	Низький рівень самоорганізації
Зовнішні				
Зміст навчального матеріалу	80	90	97	95
Роль викладача у навчанні	74	91	100	95
Визнання з боку інших, самоутвердження	49	65	70	85
Перспектива високої оцінки	64	75	47	60
Належна організація учбового процесу	78	85	83	90
Внутрішні				
Здобуття якісної освіти для професійної самореалізації	83	70	95	75
Отримання знань як необхідної складової ґрунтованої людини	85	80	90	90
Особистісний розвиток	80	80	97	85
Можливість подальшої самоосвіти	75	70	90	80

туації, планування, самоконтроль, корекція) і особистісний компонент (вольові зусилля) [5, с. 17]. Створення умов для формування умов самоорганізації неможливе без урахування складових умінь вищезазначених компонентів.

У нашому дослідженні ми орієнтувалися на класифікацію компонентів самоорганізації за А.Д. Ішковим.

У дослідженні взяло участь 95 студентів 1 і 3 курсу факультету фізики, математики та інформатики Херсонського державного університету.

Діагностика рівня сформованості самоорганізації відбувалася за методикою діагностики особливостей самоорганізації (Ішков А.Д.). Виявлення основних мотивів навчання було проведено за модифікованою методикою на основі мотиваційної теорії Херцберга.

Результати діагностування рівня самоорганізації студентів першого курсу за шкалою «Цілепокладання» показали, що 40% студентів мають низькі показники. За шкалою «Аналіз ситуації» – 30%, за шкалою «Планування» – 50%, за шкалами «Самоконтроль» і «Корекція» – 40%. Таким чином, загальний рівень сформованості умінь самоорганізації має низький показник у 40% студентів першого курсу.

Результати діагностування рівня самоорганізації студентів третього курсу за шкалою «Цілепокладання» показали, що 20% студентів мають низькі показники; за шкалою «Аналіз ситуації» – 10%; за шкалою «Планування» – 25%; за шкалою «Самоконтроль» – 20%; за шкалою «Корекція» – 10%. Таким чином, загальний рівень сформованості самоорганізації має низький показник у 17% студентів третього курсу. Слід зауважити, що студенти третього курсу на відміну від студентів першого курсу вивчають більше дисциплін, пов'язаних з їх майбутньою професією.

Для подальшого виявлення провідних мотивів навчальної діяльності студенти кожного курсу були об'єднані у дві групи: студенти з високим рівнем самоорганізації та студенти з низьким рівнем самоорганізації.

Результати діагностування провідних мотивів навчання (Табл. 1) виявили, що більшість студентів першого курсу з низьким рівнем самоорганізації керуються зовнішніми мотивами (Зміст навчального матеріалу – 90%, Роль викладача – 91%, Визнання з боку інших – 65%, Перспектива оцінки – 75%, Організація учбового процесу – 85%). Студенти з високим рівнем самоорганізації демонструють більш високі показники внутрішніх мотивів (Здобуття якісної освіти

для майбутньої професії – 83%, Отримання знань для майбутньої професії – 85%, Особистісний розвиток – 80%, Можливість подальшої самоосвіти – 75%).

Результати діагностування провідних мотивів навчання виявили, що більшість студентів третього курсу з низьким рівнем самоорганізації також керуються зовнішніми мотивами (Зміст навчального матеріалу – 95%, Роль викладача – 95%, Визнання з боку інших – 85%, Перспектива оцінки – 60%, Організація учбового процесу – 90%), у той час студенти з високим рівнем самоорганізації демонструють більш високі показники внутрішніх мотивів (Здобуття якісної освіти для майбутньої професії – 95%, Отримання знань для майбутньої професії – 90%, Особистісний розвиток – 97%, Можливість подальшої самоосвіти – 90%).

Проведене дослідження показало, що в групах з високим рівнем самоорганізації у студентів переважають внутрішні позитивні мотиви до придбання знань і оволодінням професійними знаннями; студенти задоволені вибором спеціальності і, як наслідок, успішні в своїй навчальній діяльності. Студенти з низьким рівнем самоорганізації орієнтовані на формальне придбання знань і отримання диплома. У таких студентів суб'єктивні критерії успішності недостатньо стійкі, що призводить до різкого погіршення якості результатів при збільшенні обсягу роботи, погіршенні стану або виникненні зовнішніх труднощів і, як наслідок, більшої орієнтації на прагнення придбати диплом при формальному засвоєнні знань.

Все це говорить про те, що чим краще у студентів сформовані уміння самоорганізації, такі як постановка мети, аналіз ситуації, планування, самоконтроль, корекція, вольові зусилля, тим більше вони будуть прагнути до отримання знань і досягнення професійної значущості.

Оскільки ми виявили прямий зв'язок внутрішніх та зовнішніх мотивів з рівнем сформованості умінь самоорганізації, наступним завданням буде виявлення шляхів впливу на навчальний процес студентів з метою підвищення їх успішності. Досягнення цієї мети можливе завдяки цілеспрямованому формуванню умінь самоорганізації.

Таким чином, формування умінь самоорганізації є важливою основою навчальної діяльності студента, це база для розвитку його навчальної діяльності та досягнення успіху. Формуючи уміння самоорганізації, педагог має змогу впливати на зовнішні та внутрішні мотиви навчальної діяльності студента з метою підвищення його успішності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абдуллина О.А. Личность студента в процессе формирования профессиональной подготовки / О.А. Абдуллина // Высшее образование в России. – 1993. – № 4. – С 33–54.
2. Белкин А.С. Основы возрастной педагогики : [учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / А.С. Белкин. – М. : Издательский центр «Академия», 2000. – 192 с.
3. Божович Л.И. Проблемы развития мотивационной сферы ребенка / Л.И. Божович // Изучение мотивации поведения детей и подростков. – 1972. – № 6. – С. 41–42.
4. Ильин Е. Мотивация и мотивы / Е. Ильин. – СПб. : Питер, 2000. – 508 с.
5. Ишков А.Д. Связь компонентов самоорганизации и личностных качеств студентов с успешностью в учебной деятельности : автореф. дисс. ... канд. психол. наук / А.Д. Ишков ; Изд-во Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – М., 2004. – 24 с.
6. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / А.Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.
7. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : [монографія] / О.В. Малихін. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009. – 307 с.
8. Якобсон П.М. Психологические проблемы мотивации поведения человека / П.М. Якобсон. – М. : Просвещение, 1969. – 124 с.

УДК 378.147:101.1

ФІЛОСОФСЬКА ОСВІТА ЯК ПІДҐРУНТЯ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ ТА СВІТОГЛЯДНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ В УКРАЇНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Поліщук І.Є., к. філос. н.,
доцент, завідувач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук
Херсонський державний університет

У статті розглядаються питання реального стану та перспектив філософської освіти бакалаврів і магістрів нефілософських напрямів підготовки у сучасному українському університеті. Основна увага приділена якості світоглядних орієнтацій випускників та методологічного підґрунтя їхньої майбутньої наукової діяльності. Відзначена роль філософської освіти як засобу формування самостійного критичного мислення, здатного творчо розв'язувати теоретичні та практичні питання. Розглянуті можливості дистанційної освіти у вивченні філософських дисциплін. Підкреслена важливість діалогу студента і викладача, особистості викладача. Зроблені пропозиції щодо підвищення якості філософської освіти в університеті.

Ключові слова: *філософська освіта, філософське мислення, світогляд, методологія.*

В статье рассматриваются вопросы реального состояния и перспектив философского образования бакалавров и магистров нефилософских направлений подготовки в современном украинском университете. Основное внимание уделено качеству мировоззренческих ориентаций выпускников и методологической основы их будущей научной деятельности. Отмечена роль философского образования как средства формирования самостоятельного критического мышления, показано значение диалога студента и преподавателя. Сделаны предложения по повышению качества философского образования в университете.

Ключевые слова: *философское образование, философское мышление, мировоззрение, методология.*

Polishchuk I.E. PHILOSOPHICAL EDUCATION AS THE BASIS OF PHILOSOPHICAL AND METHODOLOGICAL THINKING OF BACHELORS AND MASTERS IN THE UKRAINIAN UNIVERSITY

The issues of real condition and prospects of bachelor's and master's degrees philosophical education of unphilosophical directions in modern Ukrainian university are examined in the given article. Basic attention is paid to quality of world view orientations of graduating students and methodological background of their future scientific activity. The article deals with the role of philosophical education as a significant means of forming individual critical thinking which can creatively solve theoretical and practical problems. The possibilities of distant education in philosophical disciplines are mentioned. The importance of dialogue between a student and a teacher and teacher's personality are underlined. The article provides suggestions to improve the quality of university philosophical education, particularly by means of introduction of special courses on logic, ethics, philosophy of science, philosophy of language and techniques (depending on the profile of training). It offers to hold theoretical seminars on methodology science with the participation of teachers and university professors of various specialties, which should foster research training of Bachelors and Masters.

It is planned to develop suggestions on the content of the discipline «Foundations of Scientific Researches». Since philosophy in its content and functionality is beyond the Humanities, fully discussion of philosophical training strategy by the University teaching community is suggested.

Key words: *philosophical education, philosophical thinking, philosophy, methodology.*